

vilegium. Det indrømmes vel, at der med disse Gaarde følger en Bagerrettighed, idet de have det Fortrin, at den, der kjober en saadan Gaard kan, naar han iøvrigt besidder de fornødne Qvalificationer, uden videre blive Bager, hvoriimod ingen Anden, som har lært Professionen, kan henvende sig til Magistraten for at vinde Borgerskab paa samme, men maa skaffe sig særdeles Gjæmmel dertil; men at der skulde være indrømmet dem et saadant Monopol, at Regjeringen ikke, naar den fandt det tjenligt for Staden, skulde kunne forøge Antallet, fandtes ikke at have tilstrækkelig Gjæmmel i de paaberaabte Data. Rescriptet af 1739 havde kun truffet en til Byens Lærv tjenlig Forholdsregel, ved at fastsætte Tallet paa Bagerne til 50, og denne Forholdsregel maatte igjen kunne hæves, naar forandrede Forhold og forandrede Begreber førte til at finde et større Antal gavnligt. At Sagen ved Rescriptets Emanation var bleven betragtet paa denne Maade, bestyrkedes ogsaa derved, at Magistraten i den Erklæring fra samme, der gik forud for Rescriptet, havde indstillet, at Bagerlauget ikke maatte bestaae af flere end 50 Mestere, der for det Første ansaaes at være tilstrækkelige, og siden efter, som Staden tiltog eller aftog, kunde forøges eller formindskes. I det senere Rescript af 10de April 1761 blev det derhos tilkjendgivet, at, da der i Kjøbenhavn i Proportion af Indbyggernes Antal snarere vare for faa end for mange Bagere, maatte der sees derhen, at de snarere formeredes end formindskedes, og at der isærdeleshed ikke maatte fastsættes noget vist Antal Bagergaarde, til hvilken Ende, naar Nogen maatte begjere Tilladelse til at indrette en anden begvem Gaard, burde han derudi favoriseres. Regl. 5te Juni 1771 kunde ikke antages ved den paaberaabte parenthetisk anbragte Passus at have havt til Hensigt at give de omhandlede Gaarde et egentligt Privilegium, men kun at have villet betegne dem som dem, der for Tiden alene maatte bruges til Bagerbæring, og hvad Rescr. 5te August 1806 angik, da gik dette nærmest ud paa, at bestemme, at Bagerierne paa Broerne ikke skulde medregnes under de 50 Bagergaarde, og naar det deri hed, at „Bagergaardene indenfor Fæstningsværkerne stedse skal være 50“, saa var

det Mening, at dette Antal stedse skulde vedligeholdes uformindsket. Nogle af de i de titnævnte 50 Bagergaarde indrettede Bagerier vare nemlig nedlagte, og Lauget antog, at dette heraf maatte nyde godt, saa at der da skulde være saa meget færre Bagere, men i Modsatning hertil bød Rescriptet, at hiint Tal burde holdes complet, og at, naar et Bageri havde henstaaet ubenyttet i eet Aar, det da skulde ansees at have tabt sin Ret, og Cancelliet være berettiget til at meddele Bevilling til et nyt Bageries Anlæg. Cancelliet var saaledes vel ikke berettiget til at meddele Privilegium, uden naar en Bagergaard nedlagdes, men heraf fulgte ikke, at der var nogen Retgrund, der kunde forhindre Kongen fra, naar Omstændighederne maatte gjøre det tilraadeligt, at bevilge et nyt Bageries Anlæg, og derved ophæve en Grændse, der ikke hidrørte fra noget Bagerne givet Tilfagn, men blot indeholdtes i de Forholdsregler, der vare givne vedkommende Autoriteter. At Regjeringen skulde til evig Tid have givet Enkelte en udelukkende Ret til at forsyne en Commune med den vigtigste Fornødenhedsvare, og det uden Hensyn til den Forøgelse af Folkemængde og andre Omstændigheder, som kunde gjøre et større Antal onfseligt, maatte overhovedet i den Grad have Formodningen imod sig, at der, for at det kunde antages, vilde behøves en Bestemmelse, der havde Form af Tilfagn til de saaledes Begunstigede, men et saadant var aldrig blevet givet. Paa den anden Side erkjendtes det, at Regjeringen, efterat Bagerne nu i en lang Række af Aar, om end uden tilstrækkelig Føle, havde troet sig i Besiddelse af et Monopol, og de daværende Laugsinteressenter i denne Forudsætning havde tilforhandlet sig deres Eiendomme, og Capitalister gjort deres Penge frugtbringende i samme, kun med Værksomhed burde gjøre Brug af sin Ret til Antallets Forøgelse, og i Særdeleshed fandtes det ikke, at der da var Anledning til at gjøre Brug af denne Ret, hvoriimod det ansaaes høist tilraadeligt, at Principet aldeles bestemt udtaltes, da man ellers altid vilde have Betænkelighed ved at forøge Antallet.

I Genhold til disse Betragtninger, der i Cancelliets allerunderdanigste Forestilling an-